

*Wir haben die Tendenz einen Baum zu fällen, wenn wir einen Zahnstocher brauchen.*¹

Ernst Jünger

1895-1998

Inleiding

Den Haag wordt gesierd door prachtige bomen. Die bomen zijn niet alleen belangrijk voor het aanzicht van de stad maar dragen ook bij aan de luchtkwaliteit, gaan de hittestress in de stad tegen en zijn een dankbare verblijfplaats voor vogels en insecten. Alle reden dus om zoveel mogelijk bomen in onze stad te behouden. Desondanks worden er in Den Haag veel vergunningen verleend om bomen te kappen.

De zorgvuldigheid en transparantie omtrent de verlening van die vergunningen laat veel te wensen over. Zo beschikt de gemeente over een heel aantal beleidsdoelstellingen ten aanzien van het behoud van bomen en moet zij zich houden aan verschillende landelijke en lokale regelgeving. Maar de implementatie van die doelstellingen en naleving van die regels schiet te kort. Daar komt bij dat de wijze van communicatie over de vergunningverlening niet erg transparant is en de gepubliceerde informatie summier.

Veel Hagenaars dragen de bomen in onze stad een warm hart toe en zijn actief betrokken bij het groen in hun straat en in de wijk. Ze willen weten waar en hoeveel er gekapt wordt. Waarom er gekozen wordt voor kap en niet voor behoud van een boom. Of waarom er gekozen wordt voor herplant in plaats van verplaatsing. Nu beschikken burgers over te weinig informatie. Voor u ligt daarom het initiatiefvoorstel van GroenLinks Den Haag voor zorgvuldigheid en transparantie betreffende de communicatie en toetsing van bomenkap door niet-particulieren. Het behoud van de boom komt daarmee centraal te staan in de kapaanvraag, de toetsing daarvan en de uitgifte van de vergunning voor kap.

Den Haag, maart 2015

Inge Vianen

¹ Wij hebben de neiging een boom om te hakken als we een tandenstoker nodig hebben.

H1. Beleid en regelgeving ten aanzien van bomen

De volgende beleid- en regelgeving is van belang bij het beheer van bomen in Den Haag:

- Natura2000

De Europese regelgeving rond de Natura 2000-gebieden beschermt een Europees netwerk aan natuurgebieden en draagt hiermee bij aan het behoud en herstel van biodiversiteit in Europa. In Den Haag zijn Solleveld & Kapittelduinen, Westduinpark & Wapendal en Meijendel & Berkheide als Natura 2000-gebieden aangewezen. Waar nodig moeten volgens deze regelgeving voorzorgsmaatregelen worden getroffen en de benodigde vergunningen aan de provincie of het rijk aangevraagd.

- Flora- en faunawet

De soortbescherming wordt voor heel Nederland in de Flora- en faunawet geregeld. De wet heeft zowel gevolgen voor nieuwe ontwikkelingen als voor het dagelijks beheer. Voor activiteiten met mogelijk effect op planten- en diersoorten moeten maatregelen worden getroffen, ontheffingen worden aangevraagd of moet er volgens een erkende gedragscode worden gewerkt.

- Burgerlijk Wetboek

Uit wetgeving en jurisprudentie volgt dat een boomeigenaar of boombeheerder moet kunnen aantonen dat er voldoende zorg is besteed aan de bomen.² De zorgplicht voor bomen is verdeeld in drie categorieën:

1. De verhoogde zorgplicht: deze geldt op plaatsen met een zogenaamde verhoogde gevaarzetting met voorzienbare verhoogde risico's (bijvoorbeeld stedelijk gebied en doorgaande verkeerswegen). De boomeigenaar is verplicht op dergelijke plaatsen zijn bomen minimaal 1x per jaar te controleren.

2. De algemene zorgplicht: hieronder vallen de bomen die staan langs paden in bossen en parken en rond sportterreinen. Gezien de intensiteit van het gebruik van deze terreinen is hier geen sprake van verhoogde gevaarzetting. Het Burgerlijk Wetboek en het juridische kader geven aan dat er controle moet worden uitgevoerd en schriftelijk worden vastgelegd maar geven geen concrete controlefrequentie van deze groep bomen.

² Onder voldoende zorg wordt verstaan: -met voldoende zorg uitvoeren van het normale onderhoud; - het uitvoeren van een zorgvuldige controle op gebreken; - het schriftelijk vastleggen van de controlegegevens. Bij schade door bomen t.g.v. afgebroken takken of omgevallen bomen, geldt in beginsel een schuld aansprakelijkheid. De eigenaar/beheerder van bomen moet het nalaten van voldoende zorg van zijn bomen kunnen worden verweten of toegerekend. Het doel van de wettelijke zorgplicht bij bomen is het realiseren van een aanvaardbaar veiligheidsniveau waardoor onveilige situaties zoveel mogelijk worden voorkomen.

3. De onderzoeksplicht: als er een uitwendig gebrek zichtbaar is, dient de eigenaar/beheerder nader onderzoek te doen en dit ook schriftelijk vast te leggen. De wijze waarop de bomen worden gecontroleerd ligt vast in een landelijk protocol genaamd *Visual Tree Assessment* (VTA).

- Groen kleurt de stad, beleidsplan voor het Haagse Groen 2005-2015 (RIS129360)

In dit beleidsplan uit 2005 zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd voor groenbeheer in Den Haag. Eén van de belangrijkste uitgangspunten voor bomen is dat groen tot een gelijkwaardige wegingsfactor bij de bestemming van de openbare ruimte wordt gemaakt. Ook de aanwijzing van een stedelijke groene hoofdstructuur (SGH) waarin bomenrijen een rol spelen, is van groot belang. Daarmee verplicht het gemeentebestuur zich expliciet om het groen dat deel uitmaakt van deze structuur op eenduidige en herkenbare wijze duurzaam in stand te houden.³ Groen, dat deel uitmaakt van een beschermd stadsgezicht valt eveneens onder deze bescherming. Tevens wordt de intentie uitgesproken dat de kwaliteit van het bomenbestand in beeld wordt gebracht voorafgaand aan herstructureringen. Op basis hiervan wordt bepaald welke mate van bescherming de diverse bomen in het betrokken gebied krijgen. Bij de verdere planvorming wordt daar rekening mee gehouden.

- Nota Haagse Bomen: Kiezen voor Kwaliteit (RIS158380)

In deze nota uit 2008 wordt de visie beschreven op Haagse bomen. Luchtkwaliteit, diversiteit en de verschillen tussen straatbomen en monumentale bomen worden uitgelegd als ook wat de ambitie is van de gemeente op deze gebieden.

- Nota Stedelijke Ecologische Verbindingszones Den Haag 2008-2018 (RIS159450)

De gemeente Den Haag heeft 12 Ecologische Verbindingszones aangewezen. De grote Haagse groengebieden zijn op deze manier met elkaar en het buitengebied verbonden. Ecologische verbindingszones worden zoveel mogelijk natuurlijk beheerd. De Ecologische Verbindingszones behoren tot de Stedelijke Groene Hoofdstructuur. In de nota wordt expliciet aangegeven dat bomenrijen belangrijke verbindingen vormen voor bijvoorbeeld vogels en vleermuizen.

³ De SGH is opgebouwd uit 1) de groengebieden en groenzones die behoren tot de landelijke, provinciale en regionale groenstructuren en zijn vastgelegd in vigerend beleid op rijks, provinciaal en regionaal niveau 2) de zones die behoren tot de gemeentelijk vastgestelde ecologische verbindingszones 3) de bomenstructuur, specifiek die delen van de bomenstructuur die een belangrijke bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad, de lange lijnen, de historische lijnen en de boomstructuren die functioneren als belangrijke verbindingsschakels voor natuur tussen de groengebieden 4) de groengebieden die [...] een bijzondere bijdrage leveren aan de kwaliteit, de identiteit en de beleevingswaarde van de stad.

- Algemene Plaatselijke Verordening

In de Algemene Plaatselijke Verordening zijn artikelen opgenomen over de verlening van kapvergunningen en de instandhouding van bomen in Den Haag. Bijzonder aan deze verordening is dat het college een vergunning tot kap kan weigeren in het belang van natuur-, educatieve en milieuwaarden en de belevings- en gebruikswaarden. Ook moet volgens deze verordening de aanvrager erop gewezen worden dat hij dient te voldoen aan de verplichtingen van het vigerende bestemmingsplan en de regelgeving gericht op natuurbescherming. Ter bescherming van de bomen, kunnen volgens de APV extra voorschriften worden verbonden aan de vergunning waarbij pas tot vellen over mag worden gegaan indien een ontheffing op basis van de Flora- en faunawet of vergunningen inzake bouw, aanleg of andere ruimtelijke herinrichting onherroepelijk zijn geworden.

- Handboek Openbare Ruimte en brochure Werken bij Haagse Bomen

Het Handboek Openbare Ruimte geeft precieze voorschriften voor de omgang met bomen. De brochure is een uitwerking van het hoofdstuk "Boombescherming" uit de nota Haagse Bomen. Hierin staan adviezen om schade aan bomen te voorkomen bij werkzaamheden.

- Planbeoordeling Haagse Bomen

Dit formulier is opgesteld naar aanleiding van het initiatiefvoorstel "Behoudenswaardige Bomen".⁴ Inzet is om gemeentelijke bomen beter te beschermen bij de uitvoering van werkzaamheden door tijdig de bestaande bomen op het betreffende object op 'waarde' in te schatten. Hiervoor zijn zeven objectieve criteria beschreven om de belevingswaarde, de beeldbepalendheid en de ecologische en milieuwaarde te bepalen. De criteria betreffen: 1) conditie; 2) ernstige overlast van de boom; 3) stamdiameter; 4) Boomgrootte; 5) Groeivorm; 6) Ruimtelijke betekenis; 7) Ecologische c.q. milieuwaarde.

- Belangenafwegingformulier kapaanvraag Den Haag

Dit toetsingsformulier dient als onderlegger voor de beoordeling van een kapaanvraag. De volgende criteria worden gebruikt: 1) Toekomstverwachting van de boom 2) De waarden voor het bepalen van het belang van de boom 3) Aspecten van overlast van de boom 4) Belang in het kader van het rooien van de boom 5) Mogelijk alternatief 6) Compensatie 7) Urgentie 8) Belangenafweging.

⁴ RIS169326 In dit voorstel pleit de SP voor de introductie van een behoudenswaardige bomenlijst, die bescherming moet bieden aan bijzondere bomen die niet aan de eisen voor de monumentale bomenlijst voldoen.

H.2. Zorgvuldigheid omtrent de aanvraag, toetsing en uitgifte van de vergunning voor bomenkap

Zoals uit voorgaande paragraaf blijkt, bestaan er mooie doelstellingen voor het behoud en bescherming van bomen in Den Haag. Helaas worden deze doelstellingen niet altijd vertaald in de wijze waarop de uitgifte van een vergunning voor kap tot stand komt. Het ontbreekt helaas op een aantal punten in de aanvraag, de toetsing en in de uitgifte van de vergunning voor kap aan transparantie en zorgvuldigheid.

H2.1. De kapaanvraag

Voor het kappen van een boom moest tot 2010 een kapvergunning aangevraagd worden. Op 1 oktober 2010 trad de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) in werking. Sindsdien heeft één centrale omgevingsvergunning zo'n 25-tal vergunningen vervangen waaronder de kapvergunning⁵. Zowel particulieren, bedrijven, instellingen, stichtingen en organisaties als de gemeente zelf zijn verplicht om een omgevingsvergunning aan te vragen voor de kap van één of meerdere bomen. Dat doen zij via het landelijke omgevingsloket. Hiervoor moet met een DigiD-account worden ingelogd. Vooraf kan anoniem een vergunningscheck gedaan worden om te kijken of er een vergunning voor de kap aangevraagd moet worden.

In een aantal uitzonderingsgevallen is een vergunning niet nodig.⁶ Voor alle andere bomen geldt echter dat de volgende informatie moet worden aangeleverd bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor kap:

- Naam, adres, woonplaats van de aanvrager van de vergunning;
- Een beschrijving van de gewenste activiteit;
- De omvang van de houtopstand;
- De soort houtopstand die het betreft en of het een monumentale boom betreft;
- De locatie van de houtopstand;
- De diameter van de stam van de boom, gemeten op 1.30m hoogte boven het maaiveld;
- De mogelijkheden tot herplant en of de aanvrager voornemens is herplant toe te passen en op welke plek dat gebeurt en met welke soort boom;

⁵ <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/loket/vergunningen/to/Omgevingsvergunning.htm>

⁶ Dat geldt voor bomen die op 1,30m. hoogte (gemeten langs de stam vanaf de grond) een stamomtrek van 30 cm. of minder hebben en wanneer het bomen betreft in achtertuinen van woningen, waarvan - de tuin niet groter is dan 50 m² ; - de tuin en daarmee ook de bomen niet zichtbaar zijn vanaf openbaar toegankelijk gebied; de bomen die op 1,30m. hoogte (gemeten langs de stam vanaf de grond) een stamomtrek hebben van minder dan 90 cm; bij de periodieke snoei van een al geknotte of gekandelaberde boom; als het geen ingrijpende handelingen betreft aan een boom, zoals het knotten, kandelabereren of het snoeien van meer dan 30 procent van het kroonvolume.

- De reden voor kap;
- Een situatietekening of foto's van de te kappen boom of bomen;
- Bij de aanvraag voor de kap van bomen die op het terrein van een bedrijf of organisatie staan, moet melding gedaan worden van het Kamer van Koophandel-nummer;

Opvallend is dat bij de aanvraag voor kap geen informatie hoeft te worden aangeleverd over welke mogelijkheden er onderzocht zijn om de boom te behouden. Verder is het opmerkelijk dat de aanvrager de diameter van de boom moet opgeven terwijl in de uitzonderingsregels juist de stamomtrek als criterium geldt. Het zou daarom duidelijker zijn als de aanvrager de stamomtrek moet opgeven in plaats van de diameter. De stamomtrek is bovendien makkelijker te meten.

De kapaanvraag wordt bekend gemaakt via de gemeenteberichten. Die zijn in te zien via de website van de Gemeente Den Haag⁷. Helaas blijkt in de praktijk dat de informatie die bij de kapaanvraag ingeleverd wordt, lang niet altijd volledig of correct is. Zo wordt de boomsoort niet altijd vermeld en wordt de stamdiameter vaak foutief vermeld (of verward met de stamomtrek). Het adres is niet altijd duidelijk of wordt zelfs helemaal niet vermeld als het de kap van meerdere bomen tegelijk betreft. Dit laatste is vooral het geval als de gemeente een omgevingsvergunning aanvraagt voor de kap van zieke en dode bomen. Hierbij wordt per stadsdeel een vergunning aangevraagd. De vermelding van het aantal te kappen bomen, het adres, boomsoort en stamdiameter blijft dan in veel gevallen achterwege. En hoewel er in de aanvraag aangegeven moet worden wat de reden is voor kap, wordt ook deze informatie niet in de gemeenteberichten gepubliceerd. Alle gegevens uit de kapaanvraag zijn van belang en zouden daarom onderdeel uit moeten maken van de bekendmakingen in de gemeenteberichten.

Voor een aantal kapaanvragen is meer gedetailleerde informatie in te zien via het informatieloket van de gemeente. De informatie kan alleen op het stadhuis ingezien worden en mag zonder duidelijke opgaaf van reden soms wel en soms niet gekopieerd of gefotografeerd worden. Soms ook wordt er een regel gesteld dat er slechts tien kopieën gemaakt mogen worden, zelfs als de aanvraag meer pagina's omvat. Er zijn geen kosten verbonden aan het inzien van de informatie. Het verdient aanbeveling om de kapaanvragen ook op de stadsdeelkantoren digitaal ter inzage te leggen.

⁷ <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Gemeentebleden-week-43-2014.htm>

Voorstel voor een volledige vragenlijst voor de aanvraagprocedure voor een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen:

- ***In de vragenlijst dient ook te worden opgenomen:***

-het exacte aantal bomen

-de mogelijkheden die onderzocht zijn om de boom te behouden

-de stamomtrek in plaats van de diameter

- de exacte aanduiding van de locatie

- ***Alle informatie die bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning is ingediend moet geanonimiseerd bij zowel het informatieloket als digitaal via de gemeenteberichten in te zien zijn en te verkrijgen bij de stadsdeelkantoren***

H2.2. De toetsing van de kapaanvraag

Nadat de kapaanvraag is ingediend, heeft de gemeente acht weken de tijd om te reageren. Deze termijn mag nog eenmaal verlengd worden met zes weken. Als de gemeente deze termijn laat verlopen wordt de vergunning automatisch 'van rechtswege' toegekend.

De gemeente kan de vergunning weigeren, verlenen of de aanvrager om nadere informatie vragen. Dit wordt gemeld via de gemeenteberichten en aan de aanvrager van de omgevingsvergunning. Op het moment van verlening van de vergunning is er een termijn van zes weken voor belanghebbenden om bezwaar te maken. Binnen deze zes weken is het niet toegestaan om al te beginnen met de kap⁸. Ook wordt er aan de vergunningaanvrager gemeld dat er tijdens het broedseizoen niet gekapt mag worden. Dat wordt gecommuniceerd aan de vergunningaanvrager. Wanneer sprake is van acuut gevaar voor de omgeving wordt een voorschrift opgenomen dat er ogenblikkelijk kan worden gekapt. De vergunning is uiterlijk 18 maanden geldig. Indien er binnen die tijd geen gebruik van is gemaakt, vervalt de vergunning en moet deze opnieuw aangevraagd worden.

Bij de toetsing van de aangevraagde kap wordt het "Belangenafwegingformulier kapaanvraag Den Haag" gebruikt. In dit formulier liggen een aantal criteria ter beoordeling voor. Opmerkelijk is dat er bij het criterium "toekomstverwachting van de boom" geen indicatie wordt gegeven van het aantal jaren dat de boom nog te leven zal hebben, maar dat de indicatoren "goed, redelijk en slecht" worden gebruikt. Ook voor de natuur-, educatieve en milieuwaarden en voor de belevings- en gebruikswaarden worden geen duidelijke indicatoren gebruikt om de waarden van de boom te bepalen. Het zou goed zijn als hierop criteria en een afwegingskader zou worden ontwikkeld. Bijvoorbeeld daar waar het gaat om de belevingswaarde, zou de mening van burgers en bewonersorganisaties meegenomen moeten worden in de toetsing. En daar waar het gaat om de natuur- en milieuwaarden zouden objectieve indicatoren kunnen worden gebruikt als:

- maakt wel/niet onderdeel uit van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur
- herbergt wel/niet beschermde flora en fauna

Het is opvallend dat de beoordeling van de kapaanvraag kan plaatsvinden zonder dat er een bezoek op locatie is gebracht. En het lijkt er sterk op dat voor de toetsing van een kapaanvraag in het kader van zieke en beschadigde bomen geen *second opinion* wordt uitgevoerd. De ziekte of beschadiging van een boom wordt doorgaans vastgesteld met een *visual tree assessment*. Een *second opinion* zou kunnen worden uitgevoerd met een *picus-scan*.

Bovendien is het onduidelijk of een aanvraag voor de kap van een bomenrij getoetst wordt door elke boom apart te beoordelen of door een gemiddelde te nemen van de bomen in de rij, zoals leeftijd, stamomtrek etc. Het verdient aanbeveling om de individuele kwaliteit van elke boom apart te toetsen. Als het gaat om belevingswaarde en ruimtelijke betekenis, dan verdient het aanbeveling om de boom daarnaast ook nog te toetsen als onderdeel van de rij waarin hij staat.

⁸ <https://www.omgevingsloket.nl/Zakelijk/zakelijk/home/De-stappen?init=true#/home/De-stappen/BeschikkingZakelijk>

Voorstel:

- *De kwaliteit van elke boom wordt op zich beoordeeld en de ruimtelijke betekenis van de boom of rijen bomen wordt in zijn geheel beoordeeld.*
- *Er worden criteria en een afwegingskader ontwikkeld voor de beleavings- en gebruikswaarden en natuur-, educatieve en milieuwaarden.*
- *Als de bomen deel uitmaken van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur volgt een verplichte toetsing aan de Flora- en faunawet.*
- *Bij de toetsing van beleavings- en gebruikswaarden wordt in overleg getreden met burgers en bewonersorganisaties.*
- *Voor zieke en beschadigde bomen vindt een second opinion plaats door een onafhankelijke gespecialiseerde partij.*
- *Voor de toekomstverwachting van de boom altijd een indicatie te geven van het aantal te verwachten levensjaren verdeeld in categorieën: <10 jaar; >10-15 jaar<; >15 jaar.*
- *Voor de belangenafweging en toetsing van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen wordt bij iedere vergunningsaanvraag door een kundig vertegenwoordiger van de gemeente een bezoek gebracht aan de locatie.*

H2.3. De verlening van de vergunning tot kap

Als besloten is dat een boom gekapt mag worden, dan kunnen daar volgens de Algemene Plaatselijke Verordening, extra vergunningsvoorschriften ter bescherming van de Haagse bomen in worden opgenomen. Deze voorschriften worden beschreven in artikel 2:91.2.c "dat pas dat pas tot vellen mag worden overgegaan indien vergunningen inzake bouw, aanleg of andere ruimtelijke herinrichting onherroepelijk zijn geworden en de feitelijke en financiële uitvoering van deze werken voldoende gewaarborgd is." Ook het voorschrift als beschreven in artikel 2:91.2.e, "dat pas tot vellen mag worden overgegaan indien een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet onherroepelijk is geworden," mag worden toegepast. Omdat in het beleidsplan "Groen Kleurt de Stad" het volgende uitgangspunt is geformuleerd: "Groen is een gelijkwaardige wegingsfactor bij de bestemming van de openbare ruimte," is het verstandig om bij de uitgifte van een vergunning voor kap de voorschriften op te nemen uit artikel 2:91.2.c indien de kapaanvraag gepaard gaat met bouw, aanleg of een ander type ruimtelijke herinrichting. En om bij de uitgifte van een vergunning voor kap de voorschriften op te nemen uit artikel 2:91.2.e als de kapaanvraag in aanmerking komt voor een toetsing op de Flora- en faunawet naar aanleiding van het advies van de stadsecoloog of indien de boom zich bevindt in de Stedelijke Groene Hoofdstructuur.

De verlening van de vergunning voor kap wordt vervolgens in de gemeenteberichten gepubliceerd. De toekenning wordt zelden beargumenteerd met bijvoorbeeld alternatieve oplossingen. Ook wordt het moment van de voorgenomen kap niet altijd gemeld of er sprake is van een herplantplicht en als dat het geval is: welke boomsoort ervoor terug komt en wanneer. Daarnaast is er geen informatie terug te vinden over wat er is ondernomen om de boom te sparen.

Het actief informeren van omwonenden bij de voorgenomen kap van bomen gebeurt weinig, noch door bedrijven, noch door instellingen of gemeente. Soms stuurt de gemeente een brief aan omwonenden, soms ook niet en soms wordt een brief verstuurd zonder duidelijke informatie.⁹ In andere landen worden burgers wel actief en grondig geïnformeerd over op handen zijnde kap van bomen. Zo wordt in Australië en België soms op de boom zelf gemeld dat deze op de nominatie staat om gekapt te worden, met daarbij een verwijzing naar de website waar meer informatie gevonden kan worden. Ook worden bewoners geïnformeerd over de reden voor kap, of en wanneer er een boom voor terugkomt en welke boom er herplant wordt. In Den Haag wordt af en toe aangegeven of een boom gekapt wordt. Dit is alleen het geval als er sprake is van een dode of zieke boom. Er wordt dan een gele markering op de stam aangebracht. Dit gebeurt niet structureel. Het zou mooi zijn als er net als in Australië en België een verwijzing op of bij de boom wordt aangebracht zodra een vergunning voor kap is aangevraagd. Uiteraard moet dat op dusdanige wijze gebeuren dat de boom hier geen hinder van ondervindt.

⁹ Vorig jaar verstuurde de gemeente wel een brief over de kap van 253 overlastgevende en brandgevaarlijke populieren aan het Veenbespad. Daarin wordt vermeld dat de 253 bomen na de kap vervangen worden door amberbomen. Onlangs stond er echter in de brief aan bewoners van de Koningstraat niet expliciet te lezen dat er bijna 50 bomen op de nominatie stonden om gekapt te worden. Wel werd gemeld dat er werkzaamheden zouden zijn aan de straat. De gemeente verstuurde geen brief toen bekend werd dat 219 bomen langs de Nieuwe Parklaan moeten wijken voor werkzaamheden.

De enige consequente wijze van informeren van burgers is momenteel via de gemeenteberichten. In die gemeenteberichten is de informatie die wordt gegeven over de verleende vergunning ook nog eens erg summier en bovendien werkt de locatiokaart waarop de boom kan worden opgezocht niet en zijn bijgaande documenten soms niet bijgevoegd of te downloaden. Er is ook geen goede zoekfunctie waarbij bijvoorbeeld met een tijdvak gezocht kan worden of per wijk gekeken kan worden waar en waarvoor vergunningsaanvragen lopen of afgegeven zijn. Het zou goed zijn als de bewoners en de bewonersorganisaties op de hoogte werden gesteld van de verleende vergunningen tot kap in de betreffende wijk zodat zij anderen hierover desgewenst kunnen informeren.

Voorstel:

- ***Bij de uitgifte van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen worden standaard de voorschriften opgenomen uit artikel 2:91.2.c indien de kapaanvraag gepaard gaat met bouw, aanleg of een ander type ruimtelijke herinrichting.***
- ***Bij de uitgifte van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen worden standaard de voorschriften opgenomen uit artikel 2:91.2.e als de kapaanvraag in aanmerking komt voor een toetsing op de Flora- en faunawet.***
- ***In de omgevingsvergunning voor de activiteit kappen wordt altijd gemeld waarom de vergunning is verleend en welke alternatieve oplossingen zijn bekeken om kap te voorkomen.***
- ***In de omgevingsvergunning voor de activiteit kappen wordt altijd vermeld of er sprake is van herplantplicht en als dat het geval is hoeveel bomen er herplant worden, welke boomsoort er terug komt en wanneer.***
- ***De gemeente informeert bewoners en hun organisaties actief bij de verlening van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen.***
- ***Op of in de nabijheid van de desbetreffende boom aan te geven dat er een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen is verleend met daarbij meer informatie over de voorgenomen kap en met een verwijzing naar de website en fysieke locatie waar meer informatie verkregen kan worden.***
- ***De huidige functies in de gemeenteberichten worden bijgewerkt en de zoekfunctie wordt verbeterd.***

H2.4. De financiering van zorgvuldigheid en transparantie omtrent bomenkap

Behoud van bomen zou het uitgangspunt moeten zijn bij het toetsen van een aanvraag voor kap. Dit vraagt zorgvuldigheid en transparantie en dus aandacht, tijd en kennis. Om daaraan te kunnen voldoen, is er meer menskracht nodig aan de kant van de gemeente en dat kost geld.

In vergelijking met andere gemeenten rekent Den Haag zeer lage leges. De drempel om een boom te kappen is daardoor erg laag. Maar wat van nog veel groter belang is: de toetsing kan niet zorgvuldig uitgevoerd worden omdat er onvoldoende financiële middelen voor zijn.

Den Haag rekent van de grote gemeenten het laagste bedrag: een vergunning voor het kappen van een houtopstand bedraagt hier € 35,50.¹⁰ Dit is relatief weinig in vergelijking met wat andere gemeenten hiervoor rekenen. In Utrecht betaalt men bijvoorbeeld minimaal € 523,50 voor de vergunning en €14,60 per extra boom.¹¹ In Amsterdam betaalt men voor een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom minimaal € 122,00.¹² In Rotterdam is het minimumbedrag voor een kapaanvraag €316,00. Voor een volledig overzicht, zie onderstaande tabel.

Den Haag	Utrecht	Amsterdam	Rotterdam
€ 35,50 per omgevingsvergunning, niet afhankelijk van aantal bomen	1-5 bomen: € 523,50 elke boom extra: €14,60	1-5 bomen: €122,00 6-10 bomen: €198,50 11-15 bomen: €250,00 26-50 bomen: €300,00 >50 bomen: € 450, 00	Afhankelijk van kosten van de kap zelf: €0- €7700: €316,00 €7.700-15.400: €466

Tabel 1: Kosten voor de omgevingsvergunning voor de kap van bomen

Voorstel:

- ***De leges voor de omgevingsvergunningen voor de activiteit kappen van bomen die in eigendom zijn van niet-particulieren worden afhankelijk gemaakt van het aantal te kappen bomen, naar voorbeeld van Utrecht.***

¹⁰ http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/'s-Gravenhage/238028/238028_3.html

¹¹ <https://pki.utrecht.nl/Loket/prodcat/products/getProductDetailsAction.do?id=513>

¹² <http://www.amsterdam.nl/veelgevraagd/?caseid=%7B29659365-6AF6-47DA-9371-BFF5498A3774%7D>

H2.5 Bezwaar maken tegen de voorgenomen kap

Als de omgevingsvergunning voor de kap is verleend, wordt dit in de gemeenteberichten gemeld. Bij het verlenen van een vergunning voor kap geldt over het algemeen reageermogelijkheid 07: de aankondiging voor ter inzage legging van de vergunning voor zes weken. Dat betekent dat de stukken tot 6 weken na publicatie in de gemeenteberichten in te zien zijn bij het Informatiecentrum in het stadhuis. Vanaf dat moment kan er ook 6 weken bezwaar gemaakt worden. Daarom mag de eerste zes weken nadat vergunning is verleend niet gekapt worden. Na die zes weken mag er gekapt worden.

De informatie die is verkregen uit de verleende vergunning kan vervolgens als basis dienen voor een bezwaarschrift. Alleen met de bezwaren van belanghebbenden wordt iets gedaan. De Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) wordt het begrip 'belanghebbende' in artikel 1.2 lid 1 gedefinieerd als degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken¹³. De manier waarop de gemeente hiermee om gaat blijft door het ontbreken van nadere regels onduidelijk. Daarom wordt er door de gemeente over het algemeen aangehouden dat men tenminste zicht moet hebben op de boom of dat men een organisatie is die zich bezighoudt met de kwaliteit van de openbare ruimte in Den Haag. Dit is bepaald in hetzelfde artikel van de AWB, artikel 1.2 lid 3, dat stelt dat: 'Ten aanzien van rechtspersonen worden als hun belangen mede beschouwd de algemene en collectieve belangen die zij krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen'. Er wordt doorgaans gekeken of de bezwaarmaker direct in zijn belang wordt geschaad door de kap van de boom. Zaken als "afstand van de boom" en het wel of niet "zicht op de boom hebben" worden hierbij meegenomen¹⁴. Er wordt echter niet vermeld wat de exacte criteria zijn. Voor burgers is het daarom vaak onduidelijk of zij wel of niet belanghebbende zijn. Dat is opvallend omdat veel burgers in Den Haag ook gehecht zijn aan de bomen op plekken in de stad waar ze vaak komen of die karakteristiek zijn voor de stad maar waar ze zelf niet wonen. Het verdient daarom aanbeveling om te onderzoeken of het begrip "belanghebbende" breder gedefinieerd kan worden.

Het bezwaarschrift kan ingediend worden via www.denhaag.nl/bezwaar. Dit moet met een DigiD-login. E-mailen kan niet. In het bezwaarschrift moet de volgende informatie staan:

- naam, adres, telefoonnummer, e-mailadres;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen bezwaar gemaakt wordt en de argumenten voor bezwaar. Daarbij meesturen: een kopie van het besluit en het kenmerk.

¹³ http://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/Hoofdstuk1/Titel11/Artikel12/geldigheidsdatum_24-03-2015

¹⁴ <http://www.bomenstichting.nl/dreigende-kap/juridische-procedure.html>

Het indienen van een bezwaarschrift kost geen geld. Als er vanwege het bezwaarschrift kosten zijn gemaakt, bijvoorbeeld voor professionele rechtsbijstand, dan kan er een verzoek ingediend worden voor een vergoeding. Dit verzoek moet ingediend zijn voordat over het bezwaarschrift is beslist. De beslissing over de kostenvergoeding is een onderdeel van de beslissing op het bezwaarschrift.

Daarnaast is het mogelijk bezwaar te maken via een volmacht. Dat is een schriftelijke en ondertekende verklaring (volmacht) waaruit blijkt dat namens die persoon het bezwaar ingediend mag worden. Op het moment dat het bezwaarschrift binnen is gekomen bij de gemeente ontvangt de bezwaarmaker een ontvangstbevestiging. Het bezwaarschrift wordt vervolgens in behandeling genomen door de Adviescommissie Bezwaarschriften. Dit is een adviescommissie die het bestuur adviseert. Het bestuursorgaan van de gemeente dat het besluit heeft genomen, geeft aan de commissie de nodige informatie over het besluit. Tijdens de hele behandeling van het bezwaarschrift kan de status ervan digitaal gevolgd worden.

Indien nodig en gewenst houdt deze commissie een hoorzitting over het bezwaarschrift waarbij de persoon die deze heeft ingediend wordt uitgenodigd. Daarbij worden ook andere belanghebbenden uitgenodigd en een betrokken ambtenaar van de gemeente. Tijdens de hoorzitting kan het bezwaarschrift door de indiener worden toegelicht. Ook de betrokken ambtenaar vanuit de gemeente en de eventueel andere belanghebbenden kunnen een toelichting geven op het bezwaarschrift. De commissie stelt vragen als dat nodig is. Aan het eind van de hoorzitting bekijkt de voorzitter of de commissie genoeg informatie heeft om een advies te geven. De commissie brengt binnen zes weken na de hoorzitting een advies uit. Naar aanleiding van dit advies beslist het betreffende bestuursorgaan van de gemeente op het bezwaarschrift. De belanghebbende die het bezwaarschrift heeft ingediend krijgt dan het advies van de commissie, het verslag van de hoorzitting en de beslissing op bezwaar toegezonden.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Het besluit behoudt dus haar werking gedurende de termijn dat het bezwaarschrift in behandeling is. Dat betekent dat een boom gekapt mag worden vanaf zes weken nadat de vergunning verleend is ook al is er een bezwaarschrift ingediend. Het is mogelijk om bij de voorzieningenrechter van de rechtbank een verzoek in te dienen voor een voorlopige voorziening. In dat verzoek kan gevraagd worden om de bomenkap uit te stellen tot er een beslissing over het bezwaarschrift is genomen. Aan het indienen van een verzoek tot een voorlopige voorziening zijn wél kosten verbonden, het zogenaamde griffierecht. Als de beslissing is genomen over het bezwaarschrift en de indiener ervan is het hier niet mee eens dan kan de belanghebbende bij de rechtbank in beroep gaan tegen de beslissing.

Voorstel:

- ***Een bezwaar moet ook via email ingediend kunnen worden.***
- ***Het mogelijk maken om bij de verlening van omgevingsvergunningen via e-mail een bezwaar in te dienen.***

Dictum

De gemeenteraad van Den Haag bijeen op [datum invoeren], gezien het initiatiefvoorstel "Door de bomen het bos weer zien" van het raadslid Inge Vianen van GroenLinks,

Besluit:

Het college op te dragen:

- I. De voorbereiding van omgevingsvergunningen voor de activiteit kappen, met name de communicatie met burgers, te verbeteren door:***
 - a. Op korte termijn in overleg te treden met het rijk om te komen tot een vollediger vragenlijst bij het landelijke omgevingsloket voor vergunningsaanvragen.*
 - b. Naast de al bestaande informatie bij de omgevingsvergunning voor de activiteit kappen ook standaard informatie op te nemen in de vergunningsverlening over het exacte aantal te kappen bomen, de mogelijkheden die onderzocht zijn om de boom te behouden, de reden van kap, de plaatselijke en kadastrale aanduiding van de locatie, het al dan niet onderdeel zijn van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur, een indicatie van de levensverwachting, de stamomtrek en of er sprake is van herplantplicht en als dat het geval is hoeveel bomen er herplant worden, welke boomsoort er terug komt en wanneer.*
 - c. Alle informatie van de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen, toetsing en vergunning digitaal geanonimiseerd openbaar te maken via de gemeenteberichten en via het informatieloket en de stadsdeelkantoren.*
 - d. Op of in de nabijheid van de desbetreffende boom aan te geven dat er een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen is verleend met daarbij meer informatie over de voorgenomen kap en met een verwijzing naar de website en fysieke locatie waar meer informatie verkregen kan worden.*
 - e. Bewoners en hun organisaties op korte termijn actief te gaan informeren bij de verlening van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen.*
 - f. De huidige functies in de gemeenteberichten bij te werken en de zoekfunctie te verbeteren.*
 - g. Het mogelijk te maken om bij de verlening van omgevingsvergunningen via e-mail een bezwaar in te dienen.*

II. De toetsing van kapaanvragen te optimaliseren door:

- a. *Samen met burgers, bewonersorganisaties en milieu- en natuurorganisaties een afwegingskader en criteria te ontwikkelen voor de belevings- en gebruikswaarden en natuur-, educatieve en milieuwaarden van bomen en dit te gebruiken bij de toetsing.*
- b. *In de APV op te nemen dat de kap van bomen die onderdeel zijn van de Stedelijke Groene Hoofdstructuur standaard wordt getoetst aan de Flora- en faunawet.*
- c. *Bij zieke en beschadigde bomen een second opinion uit te laten voeren door een onafhankelijke gespecialiseerde partij.*
- d. *Voor de toekomstverwachting van de boom altijd een indicatie te geven van het aantal te verwachten levensjaren verdeeld in categorieën: <10 jaar; >10-15 jaar<; >15 jaar.*
- e. *Voor de belangenafweging en toetsing van een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen bij iedere vergunning een kundig vertegenwoordiger van de gemeente een bezoek op locatie te laten brengen .*
- f. *Te onderzoeken op welke wijze de leges voor de vergunningen voor de kap van bomen in eigendom van niet-particulieren afhankelijk kunnen worden gemaakt van het aantal te kappen bomen.*

III. De uitgifte van een vergunning voor kap aan te passen door:

- a. *Standaard de voorschriften op te nemen uit artikel 2:91.2.c van de APV indien de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen gepaard gaat met bouw, aanleg of een ander type ruimtelijke herinrichting.*
- b. *Standaard de voorschriften op te nemen uit artikel 2:91.2.e van de APV als de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit kappen in aanmerking komt voor een toetsing op de Flora- en faunawet.*
- c. *Te onderzoeken welke juridische mogelijkheden er zijn voor de uitbreiding van het begrip belanghebbende.*